

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

(Мая Зафирова)

**ПРАВИЛНИК
ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО**

За учебната 2017/2018 година

Настоящият правилник е приет на Заседание на ПС с протокол № 17 от 04.09.2017 г.

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Този правилник урежда устройството, функциите и управлението на училището.
2. Правилникът определя структурата и функциите на ръководство и управление на училището, организацията на учебно-възпитателната работа, правата и задълженията на обекта и субекта на учебно-възпитателния процес.
3. С настоящия правилник се създават необходимите условия и предпоставки за реализиране на основните цели и задачи на учебно-възпитателния процес, конкретно за условията на училището, произтичащи от ЗПУО, ЗНП, ППЗНП, Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план.

ГЛАВА ВТОРА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Раздел I. Общи положения.

1. Училището осигурява: овладяване на общите основи и закономерности на човешкото познание; усвояване и формиране на общочовешки и национални ценности, добродетели и култура; развитие на индивидуалността и стимулиране на творческите заложби; духовно, физическо и социално развитие и здравословен начин на живот; завършване на определените в ЗПУО степени на образование.
2. Училището създава условия за образование и възпитание на учениците и за развитие на техните интереси, способности и възможности в областта на спорта и изкуствата.
3. Учениците ползват правото си на образование, независимо от своята възраст. Продължаването на образованието се извършва въз основа на документ за завършен клас или степен на образование. Учениците нямат право да повтарят успешно завършен клас и повторно да придобиват образование от една и съща степен.
4. Училищното обучение се регулира от ДОС, не се допуска налагането на учениците на идеологически и религиозни доктрини.
5. В училището не се допускат ограничения на правата или привилегиите на учениците, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол и произход.
6. Светското образование не допуска налагането на идеологически и религиозни доктрини на учениците, както и дискриминация на основата на пол, народност, етническа принадлежност и религия.
7. В училището религиите се изучават в исторически, философски и културен план чрез учебното съдържание на различните учебни предмети и в часовете, определени за Факултатив.
8. Учениците ползват правото си на безплатно образование в училището, като не заплащат такси за училищното обучение, ползват безплатно училищната база за обучение и развитие на интересите и способностите си.
9. Училището е общинско, с местно значение и утвърден авторитет, финансира се от общинския бюджет и ползва имоти, които са публична общинска собственост.
10. В училището могат да се обучават и ученици от други райони.
11. Училището е юридическо лице и има наименование - 140 СУ "Иван Богоров", седалище и официален адрес – гр. София, ж.к. "Обеля-2", ул. „Дико Илиев“, №9; п.к. 1326, район "Връбница", който съответства на адреса на дирекцията; собствен кръгъл печат и печат с държавния герб; банкова сметка и шифър по Булстат 000668793.
12. Училището има право да притежава собствено недвижимо и движимо имущество и да се разпорежда с него; да предоставя собственото си имущество под наем; да извършва педагогически услуги, ако това не е във вреда на учебно-възпитателния процес и при спазване на санитарно-хигиенните норми и изисквания; да се разпорежда самостоятелно с бюджетните си средства; да определя вътрешната си организация; да

- избира начин за приемане на ученици в съответствие със съществуващите нормативни актове; да определя организацията, методиката и средствата на обучение и възпитание; да издава документ за завършен клас, етап и степен на образование; да сключва договори за асоцииране с юридически лица от страната и чужбина.
13. Училището носи отговорност за: изпълнението на Наредба за организация на дейностите в училищното образование; създаването на условия за опазване на живота и здравето на учениците по време на обучението и възпитанието им; за опазване на материално-техническата база и сградния фонд; законосъобразното изразходване на бюджетните средства; извършването на дейности и прояви; които не противоречат на законите в страната, не органичават правата и свободата на личността или не нарушават учебно-възпитателния процес /УВП/.
 14. Училището е учебно-възпитателно заведение и осигурява завършването на клас и придобиване на степен на образование.
 15. В училището са сформирани профилирани и общообразователни паралелки с изучаване на хореография и изобразително изкуство в часове по ИУЧ.
 16. Според съдържанието на подготовка училището ни дава общо образование:
 - ✓ Общото образование осигурява усвояването на общообразователния минимум и на знания и умения на по-високо равнище чрез ООП, ИУЧ и Факултатив, съгласно утвърдените от МОН учебни планове и програми и чрез профилираната подготовка, съгласно ДОС за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план и за учебното съдържание;
 - ✓ Профилираното обучение създава условия за получаване на по-задълбочени знания чрез часовете по ИУЧ и Факултатив по български език и литература, английски език, информационни технологии, математика, история, философия, география, биология, химия и физика.
 17. Според степента, учениците в училището получават основно и средно образование. Подготовката на учениците за училище е задължителна и се извършва в подготвителен клас в училището.
 - ✓ Основното образование се осъществява на два етапа – начален и прогимназиален;
 - ✓ Началният етап е от I до IV клас включително;
 - ✓ Прогимназиалният етап е от V до VII клас включително;
 - ✓ Средното образование е с петгодишен срок на обучение след завършено основно образование.
 18. Приемане на учениците се осъществява:
 - ✓ С молба до директора, удостоверение за преместване и ученическа книжка /без I и подготвителен клас/;
 - ✓ В подготвителен клас се приемат деца на 6 год., навършени в съответната календарна година, или на 5 год. по преценка на родителите.
 - ✓ В I клас постъпват деца на 7 години, навършени в съответната календарна година или на 6 години по преценка на родителите, като с предимство са тези, живеещи в района на училището;
 19. Приемането на ученици по утвърден държавен план-прием се извършва по реда, утвърден с Наредба за организацията на дейностите в училищното образование. Обучението и възпитанието на учениците в училището се провежда на книжовен български език. Ученици, за които българският език не е майчин, могат да изучават майчиния си език в училището съгласно наредба №6/11.08.2016г. за усвояването на българския книжовен език.
 20. Олимпиадите - училищен кръг се организира и провежда съгласно Указание за провеждане на олимпиадите в средните училища през учебната 2017/2018 година и по график, утвърден от Министъра на МОН.
 21. Училището се ръководи от директор, педагогически съвет и обществен съвет.

Раздел II. Форми на обучение.

1. Формите на обучение в училището са дневна, дистанционна, самостоятелна, комбинирана и индивидуална. Формите на обучение се определят в началото на учебната година.
2. В дневната форма на обучение учениците се организират в паралелки и в групи.
3. Дневната форма на обучение е присъствена, която се провежда между 8.00 ч. и 17.50 ч. в учебните дни, а училищното обучение до 16-годишна възраст е задължително.
4. Самостоятелна, комбинирана и индивидуална форма на обучение в училище се организира за отделен ученик, след подаване на молба.
5. Самостоятелната форма на обучение в училище е неприсъствена, при която учениците се подготвят самостоятелно и се явяват на изпити за определяне на годишна оценка по учебни предмети, съгласно училищния учебен план и се организира за: ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини не могат да се обучават в дневна форма на обучение, както и за даровити деца в задължителна училищна възраст; лица, навършили 16-годишна възраст, които са прекъснали обучението си в същото училище, но не са по-възрастни от 20 години.
6. Индивидуалната форма на обучение се организира за: ученици, които по здравословни причини не могат да посещават училището повече от 30 последователни учебни дни, в домашни условия, въз основа на медицински документ, издаден от ЛЛК; за даровити ученици, както и за ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си. Оценка се оформят за срок и учебна година чрез текущи проверки или изпити, съгласно заповед на директора.
7. Комбинирана форма на обучение включва обучение при условията и по реда дневна форма и индивидуално обучение по един или няколко учебни предмета от училищния или индивидуалния учебен план. Комбинирана форма на обучение може да се организира за ученик със СОП, ученик с изяви дарби, ученик в класовете от основната степен на образование, преместен в училище, в което не се изучава чуждият език, който ученикът е изучавал преди преместването си, при условия, че в населеното място няма училище от същия вид, в което този език да се преподава.

Раздел III. Организационни форми

1. Училищното обучение е организирано в последователни класове.
2. Продължителността на обучението в един клас е една учебна година за всички организирани в училището форми с изключение на случаите, когато е организирана индивидуална форма на обучение за ученици по чл.83, ал.2, т.2 от ЗПУО.
3. В училището са обособени 32 паралелки от тях 2 ПК, обозначени с началните букви на българската азбука, а класовете са номерирани във възходящ ред с римски цифри.
4. Разпределението на учениците в паралелки се извършва от директора .
5. При желание от страна на учениците и подадени писмени молби от техните родители, съгласувано с общинската администрация и РУО на МОН, в училището могат да се изградят и сборни групи за Факултатив в областта на спорта, изкуствата и технологиите.
6. Броят на учениците в паралелките и деленето на паралелките на групи се определят при спазване на разпоредбите на Наредба за организацията на дейностите в училищното образование.
7. Желанието за обучение във формите на Факултатив се декларира от ученика две седмици преди края на учебните занятия с писмено заявление до директора на

- училището, подписано от родителя /настойника/. Подадените заявления се съхраняват от директора на училището до завършване степенята на образование и подлежат на контрол.
8. Желанието за обучение във формите на ИУЧ се заявява писмено в началото на етап на обучение до директора на училището, подписано от родителя /настойника/. Подадените заявления се съхраняват от директора на училището до завършване степенята на образование и подлежат на контрол.
 9. Във външните педагогически услуги могат да бъдат включвани децата и учениците след приключване на учебните занятия, като не трябва да бъдат в едни и същи кабинети, салони, и по едно и също време. Допълнителните услуги да се осъществяват съобразно графика за учебно време от раздел IV.

Раздел IV. Учебно време.

1. За разпределението на учебното време по предмети, класове, етапи и степени на образование за достигане на общообразователния минимум и за продължителността на етапите на обучение стриктно се спазва Наредбата за организация на дейностите в училищното образование
2. Училищното обучение се организира в учебни години, учебни срокове, учебни седмици и учебни часове, както следва: Учебната 2017/2018 година започва на 15.09.2017 г. и е с продължителност 12 месеца.
3. Първи учебен срок 15.09.17 г. – 02.02.18 г.,
4. Начало на втори учебен срок: 07.02.18 г. - за I – XII клас
5. Край на втори учебен срок : 15.05.2018 г. – XII клас - 13 уч. седмици
 01.06.2018 г. – I - IV клас – 14 уч. седмици
 15.06.2018 г. – V - VII клас – 16 уч. седмици
 29.06.2018 г. – VIII – XI клас – 18 уч. седмици
6. През учебната 2017/2018 година учениците ползват следните ваканции:
 Есенна от 01.11.2017 - 05.11.17 г. вкл.
 Коледна от 23.12.2017 – 02.01.2018 г. вкл.
 Междусрочна:
 За I – XII клас от 03.02.2018 – 06.02.2018 г. вкл.
 Пролетна:
 За I – XI клас от 31.03.2018 г. – 09.04.2018 г. вкл.

Неучебни дни

21.05.2018 г.	ДЗИ-БЕЛ и НВО VII кл. по БЕЛ
23.05.2018 г.	Втори ДЗИ и НВО VII кл. по математика
25.05.2018 г.	Неучебен, но присъствен ден по повод Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост

В графика на учебното време се включват дни за провеждане на училищни празници, спортни мероприятия и други.

7. Учебните занятия са с продължителност не повече от 36 и не по-малко от 31 учебни седмици, както следва:
 - ✓ За ПК и XII клас - 31 уч. седмици;
 - ✓ За I -IV клас - 32 уч. седмици;
 - ✓ За V-VII клас - 34 уч. седмици;

✓ За VIII-XI клас – 36 уч. седмици;

8. Учебните занятия се разпределят в два учебни срока, както следва:

- ❖ I срок – 18 учебни седмици
- ❖ II срок - 13-18 учебни седмици

9. Учебната седмица е петдневна.

10. Броят на задължителните учебни часове се определя, съобразно утвърдените учебни планове и програми.

11. Продължителността на учебния час е :

- ✓ За ПК - 30 минути;
- ✓ За I-II клас - 35 минути;
- ✓ За III-IV клас - 40 минути;
- ✓ За V-XII клас - 45 минути.

12. Почивките между учебните часове са както следва:

- Малко междучасие – не по-малко от 10 минути;
- Голямо междучасие – не повече от 30 минути;

13. Дневният режим се утвърждава със заповед на директора.

14. Организацията на учебния ден е :

13.1 Полудневна форма на обучение за ПК (6 год.) от 7.00 до 13:00 часа

13.2 Целодневна форма на обучение за:

- ПК“а“ (5 год.) от 07:00 до 19:00 часа
 - I и II клас, която се осъществява от 08:15 до 16:50 часа
 - III и IV клас, която се осъществява от 08:15 до 18:00 часа
- За времето от 11:25 ч. до 16:50 ч. учениците от I и II клас се поемат от учител ПИГ.
За времето от 12:35 ч. до 18:00 ч. учениците от III и IV клас се поемат от учител ПИГ.

Полудневна от V до XII клас, която се осъществява на една смяна – от 8:00 до 14:25 часа и включва от 4 до 7 задължителни учебни часа.

15. Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психо-физическите особености и възможностите на учениците, разработва се в съответствие с изискванията на МЗ от комисия, назначена със заповед на директора, съгласува се с регионалната РИОКОЗ, утвърждава се от директора не по-късно от три дни преди започване на всеки учебен срок. Седмичното разписание се изготвя въз основа и при спазване на училищните учебни планове, седмичното и годишното разпределение на учебните часове по учебни предмети и други съществуващи документи и изисквания.

16. Часът на класа се включва в седмичното разписание на учебните занятия. Класните ръководители провеждат и втори час на класа, извън броя на задължителните учебни часове, за срещи и консултации с ученици и родители и работа със ЗУД.

17. Прекъсване в графика на учебния процес при екстремни ситуации се разрешава от Началника на РУО на МОН, съгласувано с общинската администрация.

Раздел V. Съдържание на училищното обучение.

1. Учебното съдържание в училищното обучение се групира в общообразователна подготовка и в профилирана подготовка в съответствие с раздел II на Глава VI на ЗПУО.
2. Училищният учебен план разпределя учебните предмети и часове от ЗУЧ, ИУЧ и ФУЧ и съдържа наименованията на учебните предмети, включени в ЗУЧ, разпределението на учебните предмети по класове, годишния и

седмичния брой часове за изучаването на учебните предмети от ЗУЧ, ИУЧ и ФУЧ и график на учебната година.

3. Училищните учебни планове за I и V клас са изработват съобразно глава VI, раздел III от ЗПУО.
4. Целите на обучението, учебното съдържание и очакваните резултати от обучението се определят с учебна програма, утвърдена от министъра на образованието, младежта и науката. Учебните програми по ЗИП и СИП – II – IV и VI – XII клас се утвърждават от началника на РУО на МОН, а програми по ИУЧ и факултатив – I и V клас се утвърждават от директора на училището.
5. Учебното съдържание, чрез което се осигурява общо или профилирано обучение се определя съгласно ДОС.
6. В училището се спазва и прилага Наредба №2 от 18.V.2000г. на МОН за учебното съдържание /ДВ,бр.48 от 2000г./.

НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка Обн. - ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 08.12.2015 г.

Раздел VI. Форми за проверка и оценка на знанията.

1. Знанията и уменията на учениците се оценяват от учителя чрез текущи /системно през I и II учебен срок/ и периодични проверки, както и чрез изпити, като формите за проверка и оценка са устни, тестове, класни работи /по график, утвърден от директора/ и други писмени и практически форми, съгласно Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Знанията и уменията на учениците могат да се проверяват и от упълномощени длъжностни лица от РУО на МОН.
2. Проверката и оценката на знанията и уменията на учениците чрез изпити се осъществява от училищни изпитни комисии, назначени със заповед на директора на училището.
3. Знанията и уменията на учениците, които се обучават в индивидуална форма на обучение и по здравословни причини не могат да посещават училище повече от 30 учебни дни, се оценяват чрез текущи оценки в домашни условия.
4. Знанията и уменията на учениците, които се обучават в индивидуална форма на обучение, се оценяват чрез изпити съгласно чл.111 ал.2 от ЗПУО ,а в самостоятелна форма на обучение, се оценяват чрез изпити съгласно чл.112 ал.3 от ЗПУО.
5. Знанията и уменията на учениците в училището се оценяват по шестобалната система, съгласно наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците както следва с : отличен (6), много добър (5), добър (4), среден (3) и слаб (2).
6. Текущите, срочните и годишните оценки на учениците се вписват в ученическата книжка на ученика и в дневника на класа. Годишните оценки на учениците от II до VIII клас се вписват и в главна книга, а срочните и годишните оценки на учениците от IX до XII клас- в личния картон на ученика. За учениците от II –IV клас в ученическата книжка и в дневника на класа се вписват само текущите и годишните оценки.
7. Оценките от изпитите се вписват в съответните изпитни протоколи, ученическата книжка, дневника, главната класна книга или в личния картон на ученика и в книгата за регистриране изпитите на учениците в самостоятелна форма на обучение.
8. Срочните и годишни оценки по общообразователни учебни предмети се оформят въз основа на различни форми за проверка и оценка, прилагани ритмично през време на учебния срок задължително по всички учебни предмети и се отразяват задължително в съответната документация.

Годишните оценки се оформят в съответствие с изискванията на Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците. / ППЗНП, учебния план и Наредба №3 за системата за оценяване.

9. До три седмици от началото на учебната година се установява и оценява входното ниво на учениците. Поставената оценка е част от текущите оценки за първи срок.
10. Графикът за класните и контролни работи се предлага от учителите по БЕЛ, математика и чужди езици и се утвърждава от директора до две седмици след началото на всеки срок.

Раздел VII. Завършване на клас.

1. Завършването на клас и степен на образование, както и придобиването на професионална квалификация в различните форми на обучение, организирани в училището, се удостоверява с едни и същи по вид документи, съгласно Наредба №8 от 11.08.2016 год., които дават равни права на завършилите.
2. Ученикът завършва класа, ако по учебните предмети от ООП и ИУЧ има годишна оценка не по-малко от среден (3).
3. Ученици, които имат годишна оценка слаб (2) по учебни предмети от ООП и ИУЧ, полагат поправителни изпити по тях през юнската или септемврийската поправителни сесии по ред, определен със заповед на директора:
 - ✓ Ученици, които по здравословни или други причини, удостоверени с медицински или друг документ, не са се явили на поправителните сесии, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора и съгласуване с ПС, не по-късно от 10 октомври;
 - ✓ Ученици, които са получили оценка слаб (2) по учебните предмети от ООП и ИУЧ на редовните и допълнителните поправителни сесии или не са се явили на тях, повтарят класа;
 - ✓ Ученици, които се обучават в индивидуална или самостоятелна форма на обучение, при повтарянето на класа се явяват на изпити само по учебните предмети, по които имат оценка слаб (2) или не са се явили на поправителните изпити;
 - ✓ Учениците от последния гимназиален клас, които имат оценка слаб (2) по учебни предмети от ООП и ИУЧ, не повтарят класа, а имат право да се явяват на 5 поредни поправителни сесии;
4. Учениците от I клас, които не са усвоили учебното съдържание, както и учениците от II до IV клас включително, които имат годишна оценка слаб (2) по един или повече учебни предмети от задължителната или избираемата подготовка, не повтарят класа. За тези ученици се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година.
5. Учениците имат право да се явяват на поправителна сесия по всички учебни предмети от ООП и ИУЧ, по които са получили слаба оценка.
6. Учениците имат право еднократно да се явяват на не повече от три изпита за промяна на оценката след приключване на учебните занятия за последния клас от съответния етап на образование. Изпитите се провеждат по ред и начин, регламентирани със заповед на директора; получената оценка е окончателна и се вписва в съответните документи, а когато тя е слаб (2), ученикът се явява на поправителни изпити.
7. За учениците, които постъпват в I клас без удостоверение за завършена подготвителна група или подготвителен клас, както и за ученици, които в удостоверението за завършена подготвителна група или подготвителен клас е посочено, че нямат училищна готовност, училището с помощта на РУО и

съвместно с общината, УН и други органи и организации организира и провежда подходящи форми за допълнителна работа през началния етап на основното образование, включително допълнително обучение за усвояване на книжовния български език.

8. За учениците, застрашени от отпадане, училището с помощта на РУО на МОН, съвместно с общините, УН и други обществени органи и организации създават допълнителни образователни условия и възможности, а именно:
- ✓ Разработва и прилага индивидуални планове и програми за психопедагогическо въздействие;
 - ✓ Допълнителна работа с учениците по време на учебните занятия или през ваканциите;
 - ✓ Извънкласни и извънучилищни дейности, съобразени с образователните им потребности и интереси;
 - ✓ Консултации;
 - ✓ Насочване към професионално обучение, съобразно възрастта и интересите на ученика.

Раздел VIII. Изпити.

1. Условията и редът за организиране и провеждане на изпити с ученици, които се обучават по чл.111, ал.2 и чл.112, от ЗПУО, се определят със заповед на директора на училището.
2. Учениците полагат следните изпити - поправителни, приравнителни, за промяна на оценката, по чужд език, за определяне на срочна или годишна оценка по предмет, държавни зрелостни, НВО.
3. В рамките на една поправителна сесия всеки ученик има право да положи изпит по определен учебен предмет само веднъж.
4. Изпитите по т.2 се провеждат при спазване на изискванията на Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците.
5. Самостоятелната форма на обучение е неприсъствена форма, при която учениците се подготвят самостоятелно и се явяват на изпити по учебни предмети, съгласно училищния учебен план.

Самостоятелната форма на обучение се организира за:

1. ученици в задължителната училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не могат да се обучават в дневна форма на обучение, както и за даровити деца в задължителна училищна възраст, след решение на педагогическия съвет;

2. лица, навършили 16-годишна възраст.

3. Условията и редът за организиране и провеждане на изпитите се определят със заповед на директора на училището.

4. Учениците на СФО за завършване на клас от IX до XII клас полагат изпити в четири сесии:

Редовна сесия - ноемврийска.

- Първа поправителна сесия – февруарска.

- Втора поправителна сесия - априлска .

- Допълнителна поправителна сесия – определяна от директора

5. Учениците в СФО завършващи XII имат право да се явят и на изпит за промяна на оценка и зрелостни изпити.

6. Изпитите по т.4 и т.5 се провеждат при спазване на Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Раздел IX. Документи за завършен клас, степен на образование и професионална квалификация.

1. При завършване на клас и степен на образование, се издава утвърден от МОН документ по образец.
2. Завършването на II и III клас се удостоверява с ученическа книжка.
3. Завършилите I клас ученици получават удостоверение, в което се вписва обща годишна оценка с думи, а децата от подготвителен клас – удостоверение за училищната им готовност. В удостоверението за завършен подготвителен клас при необходимост се правят препоръки за насочване на ученика към подходящи форми за допълнителна работа през началния етап на основното образование, включително допълнително обучение за усвояване на книжовния български език.
4. Учениците, завършили IV клас, получават удостоверение за завършен начален етап на основно образование, в което се вписват годишните оценки по учебни предмети за IV клас от ООП и ИУЧ, както и по факултатив, определени с училищния учебен план.
5. На учениците, завършили VII и VIII клас и IX по Наредба 8/11.08.2016г. Завършването на клас от прогимназиалния етап и на гимназиален клас – VI-XII, се удостоверява с ученическа книжка или удостоверение за завършен клас, издаването на което е по молба на родител.
6. На учениците се издава удостоверение за завършен клас за приемане в училища, в които се постъпва след проверка на способностите или чрез конкурсен изпит за постъпване след V, VI, VII клас. На учениците, навършили 16 години, които напускат училището, се издава удостоверение за завършен клас. В удостоверението за завършен клас се вписват годишните оценки по учебните предмети, определени с училищния учебен план.
7. Завършилите средно образование получават диплома за завършено средно образование, в която се вписват оценките и хорариума по изучаваните предмети от ООП, ИУЧ и факултатив, определени с училищния учебен план за съответния профил. В дипломата се вписват и оценките от държавните зрелостни изпити.
8. Дубликат на документите за завършен клас, етап или степен на образование се издава от училищния директор след подаване на молба при спазване на изискванията на ЗПУО и се ползват утвърдените от МОН образци на съответните документи.

Раздел X. Преместване на ученици.

1. Учениците от I до IV клас в училището могат да се преместват в друго училище през време на цялата учебна година, като един месец преди края на II-ри срок не могат да се преместват. Преместването се извършва с удостоверение за преместване, издадено от директора на училището, в което се е обучавал ученикът.
2. След издаване на удостоверението за преместване, училищният директор уведомява писмено общинската администрация, където ученикът е включен в списъка на децата, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст.
3. Преместването на ученици се извършва с молба на родителите до директора и представяне на документ за самоличност на родителя /настойника/.
4. При приемане на нови ученици, директорът в 14-дневен срок от записването на ученика писмено уведомява общината по местоживеенето му.
5. Учениците от V-XI клас в училището могат да се преместват в друго училище през време на цялата учебна година, но не по-късно от 30 учебни дни преди приключването на първи и втори учебен срок. Преместването се извършва с удостоверение за преместване, издадено от директора на училището и при спазване на изискванията на наредба 8/11.08.2016година..

6. Ученици могат да се преместват в паралелки на същото или в друго училище при наличие на свободни места. За свободни места се считат местата до утвърдения държавен план-прием, които включват незаетите места и освободените места през учебната година.
7. Свободните места се обявяват в тридневен срок от освобождаването им от директора на училището в училището, сайта на училището и в РУО на МОН.
8. Преместването на ученици се извършва по реда на Наредба за организация на дейностите в училищното образование и чл.142 ал.2 и ал.3 от ЗПУО.
9. При различие между училищните учебни планове учениците полагат приравнителни изпити при условия и по ред, определени от приемащото училище.
10. Учениците могат да се преместват през време на цялата учебна година, но не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок по същия профил и при смяна на профилирана паралелка с непрофилирана по социални или здравословни причини или при смяна на местоживеенето, както и поради смяна на местоработата на родителите или настойниците. Учениците в тези случаи се преместват на основа на представени документи, удостоверяващи изброените обстоятелства.
11. Учениците могат да се преместват след успешно завършен клас при смяна на:
 - ✓ Профила или професията съответно с друг профил или професия
 - Непрофилирана гимназиална паралелка с профилирана паралелка или професия.
12. Преместването на ученици от помощни училища в 140 СУ продължават обучението си по индивидуална образователна програма .
13. При преместване на ученик, директорът издава удостоверение за преместване и в 3 -дневен срок изпраща копие от личния картон на ученика до директора на приемащото училище.
14. При преместване на ученик, подлежащ на задължително обучение, преместването се извършва при спазване и на изискванията по чл.108 ал.1-ал.6 от наредба за организация на дейностите в училищното образование.

ГЛАВА ТРЕТА : УЧАСТНИЦИ В УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

І. Права и задължения на педагогическите специалисти

Педагогическите	специалисти	имат	следните	права:
1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;
 2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в Закона за предучилищното и училищното образование;
 3. да участват във формирането на политиките за развитие на училището;
 4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения;
 5. да повишават квалификацията си;
 6. да бъдат поощрявани и награждавани.
 7. да предлагат решения за организацията и ръководството на учебно - възпитателната дейност и да участват в управлението на училището;
 8. да използват училищната материално-техническа база за изпълнение на служебните си задължения;
 9. имат право на свободен избор на форми и методически средства за организацията на извънкласната дейност и носят пълна отговорност за резултатите от нея;
 10. да се намесват и физически при конфликт между ученици, когато се налага.
 11. да търсят подкрепа от ръководството на училището и психолога в случай на проявен тормоз и агресия от страна на учениците и родителите спрямо него.

12. при прекратяване на трудовото правоотношение с педагогически специалисти, които през последните 10 години от трудовия си стаж са заемали длъжност на педагогически специалист в държавна или общинска институция на бюджетна издръжка от системата на предучилищното и училищното образование, се изплаща по-голям размер на обезщетението по чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда - в размер на 10 brutни работни заплати.

Педагогическите специалисти имат следните задължения:

1. да участват в класирането на проектите на учебници по съответния учебен предмет и при избора на учебник, по който ще се провежда обучението;
2. да осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие с ДОС;
3. да опазват живота и здравето на учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от училището;
4. да зачитат правата и достойнството на учениците и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
5. да получават информация от директора на училището, регионалното управление по образованието и Министерството на образованието и науката относно възможностите за поддържане и повишаване на професионалната си квалификация;
6. да продължават образованието си и да повишават професионалната си квалификация с цел подобряване качеството на образованието;
7. да дават мнения и предложения за развитието на училището;
8. да уведомяват предварително директора, когато се налага да отсъстват от учебни часове, и да съдействат за осигуряване на заместник с цел недопускане на свободни часове;
9. да участват в работата на Педагогическия съвет;
10. да изпълняват предписанията и препоръките на органите, осъществяващи методическа дейност и контрол в системата на народната просвета;
11. да не ползват мобилен телефон по време на учебен час;
12. да не пушат, да не внасят и да не употребяват алкохол в училището, както и извън него при провеждане на дейности, в които участват ученици;
13. да се явяват на работа с облекло и във вид, които съответстват на положението им на учители и на добрите нрави; с външния си вид, с облеклото си и с поведението си да допринасят за създаване и поддържане на нравствени добродетели у учениците;
14. да не внасят в училището оръжие и други предмети, които са източник на повишена опасност;
15. да вписват в дневника ежедневно действително взетите часове и конкретната тема на урока; при неспазване на определения срок часовете се приемат за незаработени и на учителя не се начислява трудово възнаграждение за тях;
16. да водят коректно и редовно училищната документация съгласно изискванията на Министерството на образованието и науката;
17. да водят правилно и да опазват дневника на класа, който е официален документ;
18. чрез административното ръководство да уведомяват незабавно общинската служба за социално подпомагане за ученици, нуждаещи се от закрила; да уведомяват директора за ученици, нуждаещи се от специална закрила;
19. да изпълняват решенията на Педагогическия съвет и на другите органи за управление на образованието;
20. да не отклоняват ученици от учебния процес;
21. да не прилагат форми на физическо и психическо насилие върху учениците и да не накърняват личното им достойнство;
22. да подпомагат родителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си;
23. да не организират и да не осъществява политическа, религиозна и противодържавна дейност с учениците и колегите си в училище;
24. в едномесечен срок от началото на всяка учебна година да подават писмена

декларация пред директора на училището относно обстоятелството дали през предходната учебна година са предоставяли образователни услуги срещу заплащане, както и относно липсата на конфликт на интереси.

25. да познават и спазват Етичния кодекс на общността;

26. учителите и ръководството на училището не отговарят за изгубени от учениците вещи;

27. всяка учебна година до 10 септември да изготвят годишно тематично разпределение на учебния материал по предметите, които ще преподават, и да го представят на директора за утвърждаване;

28. да работят за обогатяването и усъвършенстването на материално-техническата база на училището;

29. да дават консултации в дни и часове, определени със заповед на директора;

30. не се разрешава вземане на допълнителни часове за преподаване на учебния материал и изпитване на ученици в часове над учебните програми.

Учител, който е и класен ръководител, има следните задължения:

1. да следи за успеха и развитието на учениците от съответния клас, за спазването на учебната дисциплина и за уменията им за общуване с учениците и учителите и периодично и своевременно да информира родителите им;
2. да анализира и оценява рисковите фактори за учениците от класа и да предприема превантивни и корективни мерки за справяне с тях;
3. да контролира посещаемостта на учениците от класа;
4. да проверява бележниците на учениците два пъти на срок, като своевременно уведомява родителите, ако ученикът отсъства от учебни часове, както и когато спрямо него ще започне процедура за налагане на наказание и други мерки по този правилник; - най-малко 30 дни преди приключване на учебния срок или учебната година писмено да уведомява родителите на ученик, застрашен да остане на поправителен изпит. Уведомлението трябва да бъде отразено в дневника на съответния клас;
5. да консултира родителите за възможностите и формите на допълнителна работа с ученика;
6. да организира и провежда родителски срещи;
7. периодично да организира индивидуални срещи с учениците от класа, да организира и провежда час на класа и да работи за развитието на паралелката като общност;
8. да участва в процедурите за налагане на наказания и мерки по отношение на учениците от класа в случаите и по реда, предвидени в този правилник;
9. да осъществява връзка с учителите, които преподават на класа;
10. да осъществява връзка и да подпомага учителите, които работят с ученици в класа;
11. да води редовно и да съхранява учебната документация за класа;
12. да запознава срещу подпис учениците и родителите с този правилник и с училищния учебен план;
13. да изпълнява нарежданията на директора, които се отнасят за класа, и да се грижи за опазване на училищното имущество; след завършване на учебната година да предава в изправност на директора документите за завършена образователна степен /свидетелства и удостоверения/ два дни преди връчването им, а на домакина – учениците и имуществото в класната стая;
14. да изготвя и предоставя на родителя характеристика за всеки ученик, както следва:
 - а. в края на всяка учебна година класният ръководител изготвя характеристика за всеки ученик от класа, в която прави преценка за развитието на ученика в образователно-възпитателния процес и за спазването на училищната дисциплина; характеристиката се предоставя на родителя срещу подпис;
 - б. при завършване на основно и на средно образование класният ръководител изготвя цялостна характеристика за развитието на ученика; тя е неразделна част от свидетелството за основно образование;
 - в. характеристика се изготвя и в случаите на преместване в друго училище.

15. В началото на учебната година и след зимната и пролетната ваканция класният ръководител провежда родителска среща по безопасни условия и възпитание на труд.

16. На първата родителска среща за учебната година класният ръководител предоставя информация на родителите относно графика за приемното време на учителите в училище.

15. Учителят взема мобилни телефони и електронни игри, ако с тях се играе в час, и ги предава лично на родителя на ученика;

17. По време на дежурство /определено по график/ отговаря за живота и здравето на учениците;

18. Учителят извежда учениците от училище при спазване на всички правила за безопасност;

19. В началото на смяната въвежда организирано учениците от двора или първия етаж, а след последния час ги извежда;

20. Класните ръководители на начален курс предават децата от и на родителя или възпитателя.

21. Учителят - ПИГ приема ученика от родителя или началния учител и го предава на тях;

22. Учителят - ПИГ се грижи за обучението и отдиха на учениците и следи за правилното им хранене;

23. Когато учениците учат II смяна, Учителят - ПИГ предава на учителя децата 10 мин. преди началото на учебните часове;

24. Учителят - ПИГ е задължен да спазва стриктно седмичната норма за преподавателска заетост /30 часа/;

25. Учителят - ПИГ ежедневно отчита отсъствията на учениците.

25. 1. Родителят е длъжен да вземе детето си до 15 мин. след приключване на учебните занятия.

25. 2. Детето може само да напуска училището само при депозирано родителско разрешение.

Задължения	на	дежурния	учител:
• Учителите дежурят в училището по	определено	разписание.	
• Учителите дежурят по	двама	на	етаж.
• Графикът за дежурство на учителите се поставя на видно място в коридорите.			
• Останалите задължения се определят от Правилника за вътрешния ред.			

II. Права и задължения на учениците

Учениците	имат	следните	права:
1.	да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;		
2.	да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;		
3.	да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;		
4.	да получават библиотечно-информационно обслужване;		
5.	да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;		
6.	да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;		
7.	да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование;		
8.	да участват в проектни дейности;		
9.	да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и факултативните учебни часове;		
10.	чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в това число на училищния учебен план;		
11.	да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в		

живота на общността;
12. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

- Учениците са длъжни:**
1. да присъстват и участват в учебни часове и занимания;
 2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитието на добрите традиции;
 3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
 4. да носят училищната униформа и други отличителни знаци на училището;
 5. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;
 6. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източници на повишена опасност;
 7. да носят ученическата си лична карта в училището и извън него;
 8. да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка и бележника за кореспонденция;
 9. да спазват Правилника за дейността на училището;
 10. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
 11. да не използват мобилните си телефони по време на престоя в училище;
 12. да се явяват в училището чисти; с панталон/пола и униформена блуза, които съответстват на положението им на ученици и на добрите нрави;
 13. момчетата не може да се явяват в училище с неприлично къса пола и панталонки, плитки панталони, грим и маникюр, непочистени обувки и екстравагантни прически;
 14. момчетата не може да се явяват в училище с разкъсани дънки и дрехи, екстравагантни прически и непочистени обувки;
 15. да опазват и поддържат материално-техническата база на училището в добро състояние и при пълно спазване на определените санитарно-хигиенни и противопожарни норми;
 16. да се явяват в училище 15 минути преди началото на учебните занятия;
 17. да спазват указанията на охраната при нормална и при изключителна обстановка в сградата и района на училището и да поддържат със служителите от охраната строго официални отношения;
 18. да заемат мястото си в кабинета и да се подготвят за работа след биенето на първия звънец; закъснение от 10 до 15 минути за първия учебен час се отбелязва с 1/3 неизвинено отсъствие в предвидената за това графа на дневника на класа; за всеки следващ час закъснението е 1 неизвинено отсъствие.
 19. да напускат сградата на училището само след разрешение на представител на административното ръководство при отсъствие на учител;
 20. да спазват установения ред в класните стаи по време на учебните часове и през междучасията;
 21. да спазват нормите за ползване на физкултурния комплекс, установени в отделен правилник и заповед на директора на училището;
 22. да съхраняват дневника на класа;
 23. да пазят училищното имущество; родителите на ученик, който повреди училищно имущество, отстраняват повредата или заплащат отстраняването ѝ в тридневен срок от датата на констативния протокол, изготвен от счетоводител, домакин и класен ръководител; за умишлено увреждане на ученика се налага и наказание;
 24. да не бъдат на обществени места без придружител съгласно изискванията на Закона за закрила на детето;
 25. да не подказват и преписват по време на учебния процес или да използват готови материали като свои;
 26. да не изнасят и повреждат вещи от класната стая, кабинетите и други помещения;
 27. да не внасят в учебните помещения храни и напитки (алкохолни и безалкохолни);

28. да не драскат или пишат по стените, вратите, учебната мебел и фасадата на сградата, както и по цялото движимо и недвижимо имущество;
29. да не чупят контакти и ел. ключове, както и да лепят дъвки по мебелите и пода;
30. да не прилагат физическо и психическо насилие над съученици и учители.
31. да зачитат правата, честта и достойнството на другите.
32. при кражба на дневник, ако не се установи нарушителят, за всички ученици в класа се провеждат срочни контролни работи по всички предмети за оформяне на успеха;
33. при бягство от класни и контролни работи, ученикът индивидуално провежда същите;
34. в часовете по изобразително изкуство, домашна техника и икономика, технологии и предприемачество и физическо възпитание, ако ученикът не носи необходимите материали и съответното облекло, му се пише неизвинено отсъствие.
35. ученик, който е отсъствал до 5 учебни дни по неуважителни причини от часовете за самоподготовка в ПИГ или системно нарушава реда и пречи на учителя и на останалите ученици, се отстранява и освобождава мястото на друг ученик.
36. учениците от I до IV клас нямат право да напускат територията на училището до края на учебните занятия.
37. Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.
38. Ученик се отписва от училището, когато:
1. се премества в друго училище;
 2. се обучава в дневна, комбинирана форма и не е посещавал училището по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;
 3. се обучава в самостоятелна, индивидуална и дистанционна форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.
39. Случаите, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска администрация, РУО и органите за закрила на детето.
- При неспазване на изискванията на Закона за предучилищно и училищното образование, настоящия правилник или при допускане на неизвинени отсъствия на учениците се налагат следните санкции:
1. „Забележка“ за:
- а. 5 неизвинени отсъствия;
 - б. внасяне на вещи, опасни за здравето и живота на учениците, учителите и служителите;
 - в. системно явяване без учебни помагала и домашни работи;
 - г. регистрирани над 3 забележки в дневника относно несериозно поведение и отношение в процеса на обучение;
 - д. противообществени прояви и други нарушения на правно-етичните норми;
 - е. поведение, което е нарушение на установения ред при провеждане на екскурзии с учебна цел;
 - ж. пързаяне по парпети, надвесване от прозорци, опасни игри със снежни топки, хазарт, игри и прояви, застрашаващи живота и здравето на учениците в района на училището.
2. „Преместване в друга паралелка в същото училище“ – за:
- а. 7 неизвинени отсъствия;
 - б. възпрепятстване на учебния процес;
 - в. употреба на алкохол.
3. „Предупреждение за преместване в друго училище“ – за:
- а. 10 неизвинени отсъствия;
 - б. увреждане на училищната материално-техническа база и на учебната документация;
 - в. системно и съзнателно нарушаване на дисциплината в процеса на обучение;
 - г. умишлени действия, застрашаващи живота и здравето на ученици, учители и служители в училището;
 - д. употреба на алкохол и други упойващи вещества в прилежащия район на училището;
 - е. прояви на физическо и психическо насилие;
 - ж. разпространяването на наркотични вещества в училището; то се разглежда и

- санкционира от съответната комисия в училището съвместно с органите на МВР;
- з. установяване на фалшифициране на документ за извиняване на отсъствие – за първо провинение;
- и. установяване на фалшифициране на документ – ученическа книжка или дневник – за първо провинение;
- й. при ползване на лични данни на учител или служител – за първо провинение.
4. „Преместване в друго училище до края на учебната година“ – за:
- а. повече от 15 неизвинени отсъствия;
- б. системно нарушаване на Правилника за дейността в училището;
- в. употреба на алкохол и наркотични вещества в сградата и двора на училището;
- г. упражняване на физическо или психическо насилие;
- д. унищожаване на училищно имущество;
- е. установяване на фалшифициране на документ за извиняване на отсъствие – за второ провинение;
- ж. установяване на фалшифициране на документ – ученическа книжка или дневник – за второ провинение;
- з. ползване на лични данни на учител или служител – за второ провинение.
40. Когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час.
41. Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на ПДУ, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадането на основанието за отстраняването му.
42. А) Класният ръководител писмено уведомява родителя за причината за отстраняване на ученика от учебни часове с уведомително писмо.
- Б) За ученика с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемното поведение.
43. Видът на санкцията се определя, като се отчитат причините и обстоятелствата при извършване на нарушението, видът и тежестта му, както и възрастовите и личностните особености на ученика.
44. А) Санкциите са срочни.
- Б) Срокът на санкциите е до края на учебната година.
45. Санкциите „Забележка“ и „Преместване в друга паралелка в същото училище“ се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции – със заповед на директора по предложение на ПС.
46. За откриване на процедура за налагане на санкции директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл. 199, ал. 1, т. 3 – 5 от Закона за предучилищното и училищното образование – и съответните структури за закрила на детето.
47. Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан или писмено да обясни обстоятелствата и фактите, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на педагогическия съветник.
48. А) Заповедта за налагане на санкцията се издава в 14-дневен срок от предложението на класния ръководител или от решението на ПС.
- Б) Заповедта се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на ученика и родителя му, а заповедта за налагане на санкцията „Преместване в друго училище“ – и на началника на РУО
- В) Заповедта може да се обжалва пред началника на РУО и при условията и реда на АПК.
49. А) Наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в бележника за кореспонденция на ученика.
- Б) Ученик, на когото е наложена санкция „Предупреждение за преместване в друго училище“, „Преместване в друго училище“ или „Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение“, за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех.
- В) При налагане на мярката „Отстраняване от час“ ученикът няма право да напуска

територията на училището по времето на отстраняването си. Може да бъде зает с дейности в полза на училището:

- поддръждане на книги в библиотеката;
- поддръждане на материалите, необходими за провеждане на часовете по физика, биология, химия, изобразително изкуство, физ. възпитание, информ. техн. и други;
- почистване на класни стаи;
- боядисване и почистване на части от сградата и двора, при нанесени поражения;
- помощ на конкретен учител.

50. А) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

Б) Зачищането се отбелязва в ученическата книжка и в личния картон на ученика

51. В ЧК всички ученици да бъдат запознавани със заповед на директора, в която учениците са със санкции по чл. 199, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от ЗПУО.

52. Уведомяване на родителите за предстоящи и наложени наказания по телефона, e-mail, писмо с обратна разписка.

53. При освобождаване на ученици от учебни занятия:

- ✓ **За срок по-малък от един месец** – ученикът представя на медицинското лице в училището медицинска бележка или друг медицински документ за освобождаване, издаден от личния лекар или от съответното медицинско заведение. На базата на представените документи медицинското лице изготвя списък с освободените ученици, посочвайки трите им имена, класа и срока, за който да бъдат освободени. След съгласуване на списъка с директора, се издава заповед и се поставя на определено за целта място в учителската стая за сведение на класните ръководители и учителите по физическа култура и спорт и хореография.
- ✓ **За срок повече от един месец** – родителят/настойникът/ подава заявление до директора на училището за освобождаване от часовете по физическа култура и спорт, или хореография заедно с медицинския протокол от лекарска консултативна комисия (ЛКК) или друг медицински документ, издаден от специализирано медицинско заведение. Директорът препраща подадените документи на медицинското лице в училището за установяване на тяхната достоверност. Директорът издава заповед за освобождаване, в която се записва основанието, срокът, както и това дали присъствието на ученика е задължително за съответния час. Заповедта се връчва срещу подпис на класния ръководител и на учителя по физическа култура и спорт, или хореография за сведение и изпълнение.
- ✓ За една учебна година или учебен срок в началото на учебната година родителят/настойникът/ подава молба до директора на училището и представя на медицинския специалист на училището съответния медицински документ;
- ✓ Временно освобождаване от учебни занятия се извършва срещу заверена от училищния лекар медицинска бележка;
- ✓ Медицинските бележки се съхраняват от класния ръководител до края на текущата учебна година;
- ✓ Освободените ученици са задължени да присъстват в учебните часове без да участват в занятията, ако това не е противопоказно на здравословното им състояние.

54. Учениците носят материална отговорност за повреждане на училищното имущество и за нанесени щети и възстановяват повредата в срок от 10 дни от установяване на щетата. Невърнати учебници и книги се купуват и възстановяват. Учениците подписват декларация да опазват и да не повреждат учебници.

III. Награди на учениците и учителите

1. За отличен успех, за научни и практически постижения в определена образователна област, за успешно представяне в състезания, конкурси, олимпиади, научни конференции на училищно, регионално и национално равнище ученикът се награждава с:

- 1.1. похвала от директора на училището и Педагогическия съвет;
- 1.2. книги или други предмети;
- 1.3. похвална грамота;
- 1.4. специална награда, носеща името на училищния патрон, и парична сума, определена от Училищното настоятелство за учениците, завършващи гимназиален етап;
- 1.5. награда от спонсорства и дарения за изяви и постижения на ученици от чуждоезиков профил.

2. Педагогическият съвет предлага за награждаване пред директора по предложение на класния ръководител.

2. За научни постижения в образователната област и успешно представяне на ученици в състезания, конкурси, олимпиади, научни конференции учителите се награждат, както следва:

- с книги и други предмети;
- с грамота;

IV. Права и задължения на родителите

Родителите имат право:

1. периодически и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазване на правилата в училище и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с педагогическите специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да се запознаят с УУП;
4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;
5. най-малко един път годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието;
6. да избират и да бъдат избирани в Обществения съвет на училището и в Училищното настоятелство;
7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището;
8. да участват в родителските срещи.

Родителите са длъжни:

1. да осигурят редовното присъствие на детето в задължителна училищна възраст, като своевременно уведомяват училището в случаите на отсъствие на детето;
2. да запишат детето при условието на чл. 12 от Закона за предучилищното и училищното образование в първи клас;
3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищна среда,

- успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
4. да спазват Правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето;
 5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
 6. да се явяват своевременно в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;
 7. в деня на връщането на ученика в училище след прекарано боледуване да представят медицинската бележка на училищния лекар за заверка.
 8. да прибират детето си от училище /или организирани мероприятия/ не по-късно от 15 минути след края на учебните занятия;
 9. писмено да удостоверят, че разрешават на детето си да се прибира само от училище.
 10. да възстановяват нанесените от ученика материални щети в тридневен срок от известяването от класния ръководител. В случай че щетата не се възстанови в регламентирания тридневен срок, се прекратяват правата на ученика към училището, след решение на ПС;
 11. да зачитат предвидените в Закона за закрила на детето мерки и да съдействат при осъществяването на дейности по закрила на детето.
 12. Родители, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5 от ЗПУО.

V. Управление и организация на процеса на обучение и възпитание

1. Орган за управление на училището е директорът.
2. Директорът организира, ръководи и отговаря за цялостната дейност на училището.
Работно време: 8.00 – 16.30ч.
3. Заместник-директорът подпомага директора при организирането на учебната и административната дейност на училището съгласно нормативните актове и длъжностната характеристика.
4. Педагогическият съвет, като специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в училището:
 - 4.1. приема стратегия за развитието на училището за следващите 4 години с приложен към нея план за действия и финансиране;
 - 4.2. приема ПДУ;
 - 4.3. приема УУП;
 - 4.4. приема формите на обучение;
 - 4.5. приема годишния план за дейността на училището;
 - 4.6. приема учебни планове за ИФО;
 - 4.7. мерки за повишаване на качеството на образованието;
 - 4.8. приема програма за превенция за ранното напускане на училище;
 - 4.9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи;
 - 4.10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;

- 4.11. прави предложение на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи и ПДУ;
- 4.12. определя училищни символи, ритуали и други отличителни знаци;
- 4.13. определя ученически униформи;
- 4.14. участва със свои представители в създаването и приемането на Етичен кодекс на училищната общност;
- 4.15. запознава с бюджета на училището и с отчетите на неговото изпълнение;
- 4.16. периодично, най-малко 3 пъти през една учебна година, обсъжда нивото на усвояване на компетентност от учениците и прилага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати.

5. А) Училищното настоятелство е независимо доброволно сдружение за подпомагане на дейността на училището.

Б) Училищното настоятелство подпомага дейността на училището в противодействието му срещу наркоманията и дискриминацията във всички нейни форми.

- Участва в дейностите за поддържане и обогатяване на материалната база.

В) Органи на настоятелството са Общото събрание и Съветът на настоятелите

6. А) Съставът на Ученическия съвет на класа се определя от учениците чрез явно гласуване всяка учебна година.

Б) Ученическият съвет на класа:

1. участва в планирането на тематиката в часа на класа;
2. съдейства за спазване на правата на учениците;
3. участва активно в решаване на проблемите на класа.

В) Председателят или заместник-председателят на Ученическия съвет на класа е член на Ученическия парламент.

Г) При внасяне на предложение за наказание на ученик от класа класният ръководител го съгласува с Ученическия съвет на класа. Ако има различие, се внасят и двете предложения.

7. Ученическият парламент на училището се състои от председателя и заместник-председателя на всеки клас и се ръководи от председател и заместник-председател, които се избират за срок от 4 години. Изборът им се осъществява от Ученическия парламент.

А) Ученическият парламент на училището:

1. участва в планирането на образователна-възпитателната дейност в училището;
2. участва в награждаването и наказването на учениците;
3. участва в организирането на извънкласните и извънучилищните форми на дейност;
4. участва в организирането и провеждането на училищните мероприятия;
5. изготвя график за дежурство на ученици за I и II учебен срок по етажи и прилежащи територии на училището и отразява нарушенията в дневник.

Б) Ученическият парламент на училището има право:

1. да събира парични средства от учениците за културни прояви и други дейности по негова инициатива, свързани с провеждане на училищни мероприятия, отдих и спорт;
2. да предлага на училищното ръководство и Педагогическия съвет мерки за подобряване

на образователно-възпитателен процес.

В) По преценка на директора на училището председателят и заместник-председателят на Ученическия парламент могат да участват в заседание на Педагогическия съвет с право на решаващ глас.

VI. Предприемане на действия при установяване на тормоз между деца и ученици в училище.

А) Конкретни действия при установяване на тормоз между деца и ученици

1. При случай на тормоз намесата от страна на учителя да бъде своевременна и при внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

2. При установяване на тормоз взимане на незабавни мерки по прекратяването му, чрез информирание и намеса на директор, ЗДУД, главни учители, класни ръководители, педагогически съветник или училищен психолог, учители, учители-ПИГ, възпитатели.

3. Задължително се изслушват всички замесени страни в ситуацията на тормоз и се обявява гласно пред всички: виновен - невинен, причина за създалата се ситуация, нарушено правило.

4. При ситуации с щети, да се приложи подходът за възстановяване на щетата.

5. При реакции за деца и ученици подложени на тормоз, незабавно установяване на контакт с АР, класни ръководители, педагогически съветник, училищен психолог, главни учители. Възможно в най-кратък срок изслушване на тормозения ученик/дете за подробности какво точно се е случило.

6. Контакт с класен ръководител на тормозеното дете/ученик и консултация от педагогически съветник или училищен психолог за справяне с проблема.

7. Насрочване на среща и разговор с родителите на участващите ученици в тормоза, както и потърпевщата страна.

8. Предприемане на конкретни мерки за справяне с проблема.

9. Наблюдение от страна на класен ръководител в следващите дни върху поведението на тормозения ученик/дете.

Б) Връзка с други институции при случай на установен тормоз

1. При случай на установен тормоз между деца и ученици в училище, класният ръководител сигнализира на Координационния съвет за ученика с агресивна проява и описва случая и проявата в дневника.

2. Дневникът в училището за отразяване на инциденти за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците съдържа: описание на ситуацията, вида тормоз, участници, наблюдатели и предприети мерки. Дневникът е прошнурован, прономерован, подпечатан с печата на училището и се намира в кабинета на педагогическия съветник и училищния психолог.

3. При сигнал за насилие в училище незабавно до 1 час се уведомяват съответните служби.

4. При необходимост съвместна работа с АЗД при район „Връбница“.

5. При необходимост контакти с ИДПС 9 РУ.

6. При необходимост контакти с Фондация „Асоциация Анимус“.

В) В предвид зачестилите закъснения за час, се предприемат следните мерки:

СЛЕД БИЕНЕТО НА ЗВЪНЕЦА ЗА ВЛИЗАНЕ В ЧАС, СЛЕД ВСЕКИ УЧЕБЕН ЧАС, ВХОДЪТ НА УЧИЛИЩЕТО ДА СЕ ЗАКЛЮЧВА И ДА НЕ СЕ ДОПУСКАТ ЗАКЪНЕЛИТЕ УЧЕНИЦИ В

ЗАПОЧНАТИЯ ЧАС, КАКТО И ПОСЕТИТЕЛИ БЕЗ ПРЕДВАРИТЕЛНО УГОВОРЕНА СРЕША С ЛИЦА ОТ ПРЕСОНАЛА НА 140.СУ „ИВАН БОГОРОВ“.

ЗА УДОСТОВЕРЯВАНЕ ИСТИННОСТТА НА ПОСЕЩЕНИЕТО, ПОРТИЕРЪТ СЕ ОБАЖДА НА ЛИЦЕТО, КОЕТО Е ПОСОЧЕНО ОТ ПОСЕТИТЕЛЯ И СЛЕД ПОТВЪРЖДЕНИЕ, ТОГАВА ДОПУСКА ПОСЕТИТЕЛЯ В СГРАДАТА.

АКО Е ПО ВРЕМЕ НА УЧЕБЕН ЧАС, ОБАЖДАНЕТО ОТ ПОРТИЕРА СТАВА ПО ВРЕМЕ НА МЕЖДУЧАСИЕ.

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА УЧЕНИКА:

- **ИДВА 10 МИНУТИ ПО-РАНО ОТ НАЧАЛОТО НА 1 УЧЕБЕН ЧАС**
- **ЗА ВСЕКИ ПОРЕДЕН ЧАС ПРЕДИ БИЕНЕТО НА ЗВЪНЕЦА ЗА ВЛИЗАНЕ В ЧАС УЧЕНИЦИТЕ ТРЯБВА ДА СА В КЛАСНАТА СТАЯ, ПОДГОТВЕНИ ЗА РАБОТА В ЧАС.**
- **ВСИЧКИ УЧЕНИЦИ СА ЗАДЪЛЖЕНИ ДА ИЗПЪЛНЯВАТ ПУДУ В 140.СУ**

VII. Безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд

Учениците са длъжни:

1. А) да изслушат началния и периодичния инструктаж за правилата за безопасност и хигиена и противопожарна охрана;
 2. да се разписват в специална тетрадка за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасни условия за обучение, възпитание и труд и се задължават да ги спазват;
 3. да спазват правилата за безопасност и култура при пътуване в обществения транспорт;
 4. да спазват строго учебното време, както и разпоредбите по безопасност на труда и правилата за вътрешния ред и дисциплината в училището, като изпълняват стриктно дадените им указания в това направление;
 5. да знаят основните правила за оказване на първа помощ при злополуки;
 6. да не ползват под никакъв предлог без необходимост противопожарните съоръжения;
 7. да не сядат по первазите на прозорците и да не хвърлят предмети през прозорците.
- Б) Учениците са длъжни да спазват следните правила за безопасна работа в мрежата:
1. училищната мрежа и интернет се използват само за образователни цели;
 2. учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и за своите родители;
 3. не се разрешава изпращането или публикуването на снимки на ученици или на техни близки без предварително съгласие на родителите;
 4. учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно, или на материали с вредно или незаконно съдържание, като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.;
 5. учениците не трябва да отварят електронна поща, получена от непознат подател;
 6. забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на училищната компютърна мрежа или атакува други системи;
 7. при работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.
- В) Учителите по биология и здравно образование, физика и астрономия, химия и опазване

на околната среда, труд и техника, специалните предмети и ФВС да разработят инструктаж и да запознаят учениците в часовете си.
Инструктажите се съхраняват от заместник-директора по административните въпроси.

ГЛАВА ТРЕТА: УЧИЛИЩНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

1. В училището се води задължителна училищна документация съгласно Наредба № 8/ 11.08.2016г. за системата на предучилищното и училищното образование и сроковете за нейното съхранение.
 - ✓ Книга за подлежащите на задължително обучение деца до 16-годишна възраст – 50 години;
 - ✓ Сведение за организацията на дейността в училището за учебната година Списък-Образец №1 – 5 години;
 - ✓ Дневник за всяка паралелка - 5 години;
 - ✓ Главна книга за учениците от I до VIII клас и лични картони за учениците от IX до XII клас – постоянен;
 - ✓ Протоколи от изпитите – 50 години;
 - ✓ Книга за резултатите от изпитите на учениците от I-VIII клас в самостоятелна и индивидуална форма на обучение – 50 години;
 - ✓ Регистрационни книги за издадените документи за завършена степен на образование - 50 години;
 - ✓ Регистрационна книга за издадените дубликати на документи за завършена степен на образование – 50 години;
 - ✓ Регистрационна книга за издадените удостоверения – 50 години
 - ✓ Входящ и изходящ дневник - 5 години;
 - ✓ Книга за регистриране на заповедите на директора и приложените заповеди към нея – 20 години;
 - ✓ Книга за контролната дейност в училището – 5 години;
 - ✓ Книга с протоколите от заседанията на педагогическия съвет – 20 години;
 - ✓ Инвентарна книга и отчетни счетоводни форми - срок съгласно Закона за счетоводството;
 - ✓ Книга за санитарното състояние – 5 години;
 - ✓ Книга за регистриране на даренията – 20 години;
 - ✓ Класьор със свидетелства за дарения – 20 години;
 - ✓ Летописна книга – постоянен
 - ✓ Книга за регистриране на проверките на контролните органи на МОН - 5 години след приключването ѝ.
 - ✓ Доклад на класния ръководител за допускане на учениците до ДЗИ за придобиване на средно образование - 5 години;
 - ✓ Протокол за допускане на учениците до изпити за промяна на оценката – 50 години;
 - ✓ Протокол на училищната зрелостна комисия за допускане на учениците до ДЗИ за придобиване на средно образование – 50 години;
 - ✓ Протокол за удостоверяване на завършен гимназиален етап с номенклатурен номер 3-84 – постоянен
 - ✓ Протокол на училищната зрелостна комисия за окончателните оценки от ДЗИ на учениците по даден учебен предмет – 50 години
 - ✓ Протокол на училищната зрелостна комисия за оценките от ДЗИ за придобиване на средно образование – 50 години;
2. В училището се води още и следната документация:
 - ✓ Класьор с протоколите от заседанията на училищното настоятелство;
 - ✓ Книги за проведени инструктажи по безопасност на труда;

3. Документите, които се ползват в училището, се издават по образци, утвърдени от министъра на образованието и науката с Наредба 8/ 11.08.2016г. и чл.248, ал.1 и 2, и чл. 249 от ЗПУО и се заверяват от директора на училището.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: УЧИЛИЩНО ИМУЩЕСТВО

1. В края на всяка календарна година се извършва пълна годишна инвентаризация и брак на дълготрайните материали и нематериални активи на училището.
2. Инвентаризацията се извършва от комисия по ред, определен от училищния директор.
3. За съхранението на училищното имущество отговорност носи материалноотговорното лице, което изготвя годишен счетоводен отчет за фактическото състояние на активите и води необходимата инвентарна документация.
4. Педагогическият и непедагогическият персонал и учениците са длъжни да опазват училищното имущество и сграда.
5. Ученик, повредил училищното имущество възстановява нанесената щета в 10-дневен срок.

ГЛАВА ПЕТА: УЧЕБНИЦИ

1. В училището се използват учебници и учебни помагала, които подпомагат усвояването на знанията и придобиването на умения и професионални компетенции в училищното обучение.
2. Учениците от 8 до 12 клас сами закупуват учебниците и учебните помагала или организирано чрез училищното настоятелство.
3. За учениците от първи до седми клас учебниците са безплатни и се осигуряват от училището. При загубен или унищожен учебник ученикът е длъжен да го закупи и възстанови в края на учебната година.
4. Учениците подписват декларации за опазване на поверените учебници.

ГЛАВА ШЕСТА: БИБЛИОТЕКА

1. Всички ученици в училището имат право да ползват библиотечния фонд, след като бъдат записани като редовни читатели.
2. При промяна на адресната регистрация читателят е длъжен да уведоми за това училищния библиотекар.
3. При преместване в друго училище или напускане на учебното заведение читателят е длъжен да се издължи на библиотеката.
4. При трайна загуба или повреда на книга или учебник от библиотеката, читателят е длъжен да възстанови да ги възстанови при библиотекаря.

ГЛАВА СЕДМА: ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Раздел I. Синдикални организации.

1. Работниците и служителите от училището имат право да се сдружават в синдикални организации и съюзи за защита на своите интереси в областта на труда и социалното осигуряване.

Раздел II. Училищно настоятелство.

1. Училищното настоятелство е обществен орган за подпомагане на дейността на училището.

- ✓ Подпомага дейността на училището в противодействието му срещу наркоманията и дискриминацията във всички нейни форми на проявление.
- ✓ Съставът, устройството, структурата, функциите и цялостната дейност на училищното настоятелство са уредени с устава, изготвен на базата на правилника за устройството и дейността на училищните настоятелства, издаден от министъра на образованието и науката.

Раздел III. Обществен съвет.

1. Обществен съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението. Състои се от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган, най-малко трима представители на родителите на деца и ученици от училището.
2. Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, като на същото се определя броят на представителите и се избират и резервни членове на обществения съвет.
3. Членовете на ОС се определят за срок, не по-дълъг от три години.
4. ОС се свиква на заседание най-малко четири пъти годишно, едното от които е задължително в началото на учебната година.
5. В заседанията за ОС могат да бъдат канени и служители на училището и други от институциите в сферата на образованието.
6. Директорът на училището има право да присъства на заседанията на ОС и да дава становища по разискваните въпроси.
7. ОС в училището:
 - одобрява стратегията за развитие на училището;
 - участва в работата на педагогическия съвет;
 - дава предложения за подобряване качеството на образователния процес;
 - съгласува училищния учебен план;
 - дава становище по училищния план – прием по чл.143, ал.1
 - условията и редът за създаването, устройството и дейността на ОС се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката.

ГЛАВА ОСМА: ПОМОЩЕН И ОБСЛУЖВАЩ ПЕРСОНАЛ

1. Правата и задълженията на обслужващия персонал се определят съгласно КТ, длъжностните характеристики и правилника за вътрешния трудов ред на училището.
2. Лицата, съзнателно подпомогнали извършването на актове на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.
3. За изпълнението на възложената работа обслужващият персонал/чистачи и работник по ремонт и поддръжка/ се отчита на училищното ръководство и на домакина на училището.

ГЛАВА ДЕВЕТА: ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПОРТИЕРИТЕ

1. Да опазва учениците, учителите и персонала от посегателства срещу живота и здравето им в училището и училищния двор, независимо дали посегателството е осъществено от външни или от страна на състава на училището.
2. Да се намесва незабавно за пресичане на престъпни действия.

3. Да осъществява охрана на училището, като извършва наблюдение и на прилежащия към него район. При забелязване на подозрителни лица, незабавно да уведомява оперативния дежурен център и съответното РПУ на МВР.
4. Лицата, съзнателно подпомогнали извършването на актове на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.
5. Да осъществява определения от училищното ръководство пропускателен режим като:
 - ✓ **По време на часовете:** осъществява надежден пропускателен режим, като не допуска външни лица в училището, без разрешение на училищното ръководство. При получено разрешение за това, задължително записва лицата в дневника за посетители.
 - ✓ **По време на междучасията:** следи в училищния двор действията на учениците и при възникване на инциденти, ги предотвратява. Не допуска разпространение на упойващи и наркотични средства в района на училището.
 - ✓ **След редовните занятия:** извършва обход на сградата, следи за изоставени вещи, изостанали лица, незатворени прозорци и врати.
6. Да включва в определеното време училищния СОТ.

ГЛАВА ДЕСЕТА: ФИНАНСИРАНЕ

1. Финансирането на дейността на училището се осъществява със средства от държавния бюджет чрез МОН, общинския бюджет за дофинансиране, при аварийни ремонти и основни ремонти и чрез делегирания на училището бюджет.
2. Размерът на средствата се определя съгласно ЕРС за едногодишната издръжка на децата и учениците в училището.
3. Чрез бюджета на училището се осигуряват средства за заплати, стипендии, осигурителни вноски, отдих, хранене, учебници и поддържане на материално-техническата база.
4. Директорът на училището разработва бюджет в съответствие с бюджетната процедура.
5. Средства за подпомагане на училището могат да се набират чрез общественния съвет и училищното настоятелство под формата на дарения, спонсорство, благотворителна дейност и други дейности, регламентирани в устава на училищното настоятелство.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА: ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I Общи положения

Чл. 1.(1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до XII клас, като самостоятелен учебен предмет "гражданско образование" в общообразователната подготовка във втори гимназиален етап или като самостоятелни предмети в разширената подготовка на всички етапи на средното образование и/или в допълнителната подготовка. Възможно е да се преподава интегрирано в профилираната подготовка, в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Чл.2. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в училищата, детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие в системата на предучилищното и училищното образование. (чл.2 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.3. Същност на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

(1) Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение. (чл.3, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето. (чл.3, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие. (чл.3, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

(4) Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда. (чл.3, ал.4 от Наредба за ГЗЕИО)

(5) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. (чл.3, ал.4 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.4. Цели на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са: (чл.4 от Наредба за ГЗЕИО)

1. изграждане на автономна и активна личност, която:

а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;

в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;

г) осъзнава и цени своята културна идентичност;

д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;

з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.

2. функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

а) възпитава в демократичните ценности;

б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;

в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

Раздел II ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл.5. Директорът на училището, с помощта на педагогическия и на Обществения съвет, разработва политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Чл.6. (1) В предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява във всички възрастови групи: (чл.5, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. интегрирано в обучението по образователните направления;

2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина или училището, която се разработва по реда и условията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование. (чл.5, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.7. (1) В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка. (чл.6, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява и: (чл.6, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

1. в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;

2. в дейностите по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;

3. в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл.8. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на общообразователната подготовка се осъществява интегрирано и/или чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование. (чл.7, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Неговото интегриране се осъществява чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности по чл. 77, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование; (чл.7, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) Изучаването на учебния предмет гражданско образование се осъществява в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план, за общообразователната подготовка и с учебните програми по предмета. (чл.7, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.9. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширена подготовка се осъществява интегрирано и/или чрез самостоятелни учебни предмети. (чл.8, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Неговото интегриране се осъществява чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общообразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове. (чл.8, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) Самостоятелните учебни предмети, чрез които се придобиват компетентности в областта на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, се вписват в училищната документация като гражданско образование, здравно образование, екологично образование, интеркултурно образование или с друго наименование, което ясно очертава тематичния обхват на учебния предмет и връзката му с интердисциплинарни комплекс (чл.8, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.10. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на допълнителната подготовка може да се осъществява чрез обучение по учебни предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти, модули или дейности по избор на учителя. (чл.10, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Факултативните часове може да се използват и за дейности с ученическите съвети на всички нива или други форми на ученическо представителство, младежко лидерство и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения. (чл.10, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.11. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания по чл. 14, ал. 2 от Наредбата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, се осъществява чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани с: (чл.11, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
5. безопасността и движението по пътищата;
6. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
7. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
8. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
9. превенция и противодействие на корупцията.

(2) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществява и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище. (чл.11, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) Разпределението на тематичните области ал. 1 в часа на класа в по класове и като минимален задължителен брой часове е посочено в приложение № 5. (чл.11 ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

(4) Извън тематичните области по ал. 1 министърът на образованието и науката може ежегодно да определя и други теми, по които да се работи в часа на класа за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. (чл.11, ал.4 от Наредба за ГЗЕИО)

(5) За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва, а директорът утвърждава годишен план в срокове и по ред, определени в правилника за дейността на училището (до 30 септември) и при съобразяване с разпределението на тематичните области по ал. 1 и приложение № 5. (чл.11, ал.5 от Наредба за ГЗЕИО)

(6) В годишния план по ал. 5 се определя броят на часовете по теми и дейности според интересите и възрастта на учениците и с тяхно участие. (чл.11, ал.6 от Наредба за ГЗЕИО)

(7) За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области по ал. 1 съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците. (чл.11, ал.7 от Наредба за ГЗЕИО) включващи демократични училищни практики като:

- училищен ученически парламент и/или други форми на ученическо представителство и самоуправление;
- доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, списания, уебсайтове);
- осигуряване на форми и места за изразяване на мнения и предложения по училищния живот от страна на учениците;
- училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- празничен календар на етносите;
- екологичен календар с международните дати, свързани с опазването на околната среда;
- развиване на младежкото лидерство;
- форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- разработване на училищни проекти.

(8) Обучението по отделни тематични области в часа на класа може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител. (чл.11, ал.8 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.12. (1) Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в дейностите по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществява от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс. (чл.12, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година. (чл.12, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

Раздел III РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл.13. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование и за общообразователната подготовка. (чл.14, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.14. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите на интердисциплинарния комплекс са определени в приложения към наредбата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, както следва: (чл.14, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. по гражданско образование – в приложение № 1;
2. по здравно образование – в приложение № 2; 1
3. по екологично образование – в приложение № 3;

4. по интеркултурно образование – в приложение № 4.

Чл.15. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по ал. 2 са ориентир за разработване на програмни системи, както и на учебни програми за придобиване на разширена и/или на допълнителна подготовка, както и в часа на класа, в рамките на целодневната организация, съобразно проучените интереси и потребности на учениците и преценката на учителя. (чл.14, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Раздел IV УЧИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл.16. (1) Училището анализира потребностите на училищната общност и определят своите приоритети, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, които са част от стратегията на институцията по чл. 263, ал.1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. (чл.15, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) В съответствие със стратегическите си приоритети училището определя училищни политики, които подкрепят и осъществяват гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. (чл.15, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) В институционалните политики по ал. 2 се определят конкретните подходи и начини на организация на вътрешните процеси и дейности за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в образователната институция. (чл.15, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

(4) Училищните политики се отразяват в програми по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, които се разработват и актуализират за периоди и по ред, определен в настоящия правилник. (чл.15, ал.4 от наредба за ГЗЕИО)

Чл.17. (1) Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности. (чл.16, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

(2) Неизменна част от училищните политики за подкрепа са посочени в глава IV раздел I от настоящия правилник: (чл.16, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

1. определянето на училищни ритуали,

2. изборът на: а) училищна униформа и/или знаци и символи; б) училищен химн.

(3) възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти и поставяне на националния флаг на фасадата на училището. (чл.16, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.18. (1) Училището има етичен кодекс на училищната общност, който се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището. (чл.175, ал.1. от ЗПУО)

(2) Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда. (чл.175, ал.2. от ЗПУО)

(3) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището. (чл.175 ал.3. от ЗПУО)

Чл.19. (1) Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на децата и учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики като: (чл.17, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;

2. организиране на доброволчески дейности във и извън училище;

3. поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестник и интернет страници и др.);

4. организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;

5. организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

6. организиране на обучения на връстници от връстници;

7. развиване на младежкото лидерство;

8. участие в клубове и неформални групи по интереси;

9. реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;

10. въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;

11. проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

12. насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

(2) Формите на ученическо самоуправление и представителство са определени с приложение № 6 към наредбата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование. (чл.17, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

(3) Практиките по ал. 2 се регламентират според тяхната специфика в правилника за дейността, в годишния план, стратегията или програми на образователната институция. (чл.17, ал.3 от Наредба за ГЗЕИО)

Чл.20. (1) За разработване и координиране на прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, образователните институции създават 146 постоянно действащи екипи, сформирани по ред и за срок, определени в ПДУ. (чл.18, ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. Съставът на постоянно действащите екипи се избира преди началото на учебната година или след откриване на учебната година

2. Съставът на постоянно действащите екипи се избира на заседание на педагогическия съвет.

3. Съставът на постоянно действащите екипи се избира за срок от една година.

4. На следващо заседание на педагогическия съвет всеки постоянно действащ състав запознава ПС с план за дейността си.

(2). В екипите по ал. 1 могат да участват ученици и родители по ред, определен в правилника за дейността на институцията. (чл.18, ал.2 от Наредба за ГЗЕИО)

1. Родителите и учениците се информират в началото на учебната година за създадените постоянно действащи екипи.

2. Желаетелите ученици и родители подават заявление до председателя на съответния екип за участие в него.

3. Заявлението се входи в дневник на екипа.

4. Председателят на съответния екип е длъжен да запознае ученици и родители, заявили желание за участие, с предложения план за действие през учебната година.

5. При инициатива на родители и ученици и потяжно предложение по време на заседание планът на съответния екип се актуализира.

6. За заседанията на екипите се водят протоколи.

7. Всеки екип води дневник на екипа, в който се вписват заявления и протоколи.

Чл.21. За учебната 2017-2018 година се избират следните постоянно действащи екипи (комисии):

1. УКБДП

2. УКБППМН

5. Комисия за квалификация и председателите на МО

6. Комисия за здравно и екологично образование

7. Комисия по етика

8. Комисия за работа по проект «Твоят час»

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият правилник е приет на заседание на педагогическия съвет – Протокол № 1/15.09.2009 г. и подлежи на актуализиране при промяна на нормативната база.
2. Правилникът може да бъде променян само от органа, който го е гласувал – ПС.
3. Изготвянето на правилника е съобразено с числеността на персонала, категорията училище и специфичните училищни дейности.
4. Правилникът е изготвен на основание §8 от ПЗР на ППЗНП и е в съответствие със ЗНП и ППЗНП.
5. При изготвянето на правилника са използвани и спазени действащите към момента нормативни документи.
6. Педагогическият съвет взема решения от неговата компетенция по въпроси, неуредени в този правилник.
7. Всички работници, служители и ученици са равни пред училищния правилник.
8. Този правилник е задължителен за спазване от училищното ръководство, педагогическия и непедагогическия персонал и учениците.
9. С настоящия правилник се запознават педагогическият и непедагогическият персонал на училището, родителите и учениците.
10. Неизпълнението на училищния правилник е нарушение и за неговото неспазване работниците, служителите и учениците носят дисциплинарна отговорност и се наказват съгласно КТ и ППЗНП.
11. Настоящият правилник е актуализиран на 09.11.2009 г. с решение на ПС – Протокол №3, във връзка с Решение №819 на МС от 26.10.2009 г. по Национална програма „Квалификация и диференцирано заплащане”, Модул „Кариерно развитие” относно длъжността:
12. Настоящият правилник е актуализиран на 14.09.2010 г. с решение на ПС – Протокол №15.
13. Настоящият правилник е актуализиран на 03.09.2012 г. с решение на ПС – Протокол №16.
14. Настоящият правилник е актуализиран на 10.09.2013 г. с решение на ПС – Протокол №19.
15. Настоящият правилник е актуализиран на 09.09.2014 г. с решение на ПС – Протокол № 18.
16. Настоящият правилник е актуализиран на 10.09.2015 г. с решение на ПС – Протокол № 16.

ГЛАВА IX. Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Правилникът за дейността на училището се осъвременява ежегодно.

§ 2. Правилникът влиза в сила с приемането му от Педагогическия съвет. Директорът на училището организира запознаване на всички учители, ученици, родители и служители в училището с правилника.

§ 3. Всички учители, служители и ученици в училището са длъжни да спазват правилника.

§ 4. Този правилник е приет от Педагогическия съвет на училището с Протокол № 12/02.09.2016 г.

§ 5. Допълнение в глава III „**VI. Предприемане на действия при установяване на тормоз между деца и ученици в училище.**“, гласувана на заседание на тематичен педагогически съвет Протокол № 9 / 27.02.2017 г.

6. Този правилник е приет от Педагогическия съвет на училището с Протокол №17/04.09.2017 г.